

САЙМЪН МОНТЕФИОРЕ

ГЛАСОВЕТЕ
НА ИСТОРИЯТА

Речите, които промениха света

ПРОЗОРЕЦ
2021

Съдържание

Въведение.....	13
Бележка от автора.....	26
Съпротива	
Будика: „Това е женска непоколебимост“, 61 г. сл.Хр.	29
Елизабет I: „Сърцето и стомахът на един крал“, август, 1588 г.	31
Елазар бен Яир: „Нека умрем, преди да сме станали роби“, 73 г. сл.Хр.	33
Уинстън Чърчил: „Кръв, изнурителен труд, сълзи и пот“, 13 май 1940 г.	38
Емелин Панкхърст: „Дойдох тук като войник“, 13 ноември 1913 г.	41
Мечтатели	
Мартин Лутър Кинг-младши: „Имам една мечта“, 28 август 1963 г.	45
Соуджърнър Трут: „Нима не съм жена?“, версия от 1863 г. , записана от Франсез Дейна Баркър Гейдж.....	51
Боб Дилън: „Музо, запей ми“, 5 юни 2017 г.	55
Мохамед Али: „Почакайте да видите Мохамед Али“, 30 октомври 1974 г.	59
Мишел Обама: „Бъди най-доброто от себе си“, 2 април 2009 г.	61
Свобода	
Симон Боливар: „Ние не сме европейци, не сме индианци, ние сме смесен вид“, 15 февруари 1819 г.	67
Тусен Лувертюр: „Искам да царуват свободата и равенството“, 29 август 1793 г.	69
Джавахарлал Неру: „Щом удари полунощният час“, 14 август 1947 г.	70
Нелсън Мандела: „Нация като небесна дъга“, 10 май 1994 г.	72

Уинстън Чърчил: „Ще се сражаваме по бреговете“, 4 юни 1940 г.	75
Възход и падение	
Муавия: „Когато те дръпнат, аз отпускам“, VII в. сл.Хр.	79
Елизабет I: „Царувам с вашата обич“, 30 ноември 1601 г.	80
Уинстън Чърчил: „Това беше звездният им час“, 18 юни 1940 г.	83
Барак Обама: „Америка е място, където всички неща са възможни“, 4 ноември 2008 г.	85
Порядъчност	
Ейбрахам Линкълн: „Докато и последната капка кръв, пролята от камшика, не бъде изкупена от друга, пролята с меч“, 4 март 1865 г.	91
Джон Ф. Кенеди: „Не питайте какво може да направи страната ви за вас“, 20 януари 1961 г.	94
Чимаманда Нгози Адичи: „Способността на човешките същества да се преобразяват към по-добро“, декември 2012 г.	98
Малала Юсафзаи: „Едно перо и една книга могат да променят света“, 12 юли 2013 г.	101
Махатма Ганди: „Имам вяра в справедливостта на нашата кауза“, 11 март 1930 г.	104
Сюзан Б. Антъни: „Жените личности ли са?“, февруари – юни, 1873 г.	107
Бойни полета	
Джордж Смит Патън-младши: „Аз лично смятам да застрелям онзи смешен кучи син Хитлер“, 5 юни 1944 г.	113
Александър Велики: „Вие имате Александър!“, ноември 333 г. пр.Хр.	116
Джордж У. Буш: „Днес нацията ни видя злото“, 11 септември 2011 г.	118
Тим Колинс: „Стъпвайте внимателно там“, 19 март 2003 г.	121
Франклин Д. Рузвелт: „Дата, която ще се запомни с позор“, 8 декември 1941 г.	123

Непокорство

Клеопатра: „Няма да ме водят на каишка на триумфалното шествие“, 30 г. пр.Хр.	129
Оливър Кромуел: „В името Божие, махайте се!“, 20 април 1653 г.	131
Роналд Рейгън: „Господин Горбачов, съборете тази стена!“, 12 юни 1987 г.	133
Уинстън Чърчил: „Малцината“, 20 август 1940 г.	136

Терор

Николай Ежов: „Тези свине трябва да бъдат удушени“, 4 декември 1936 г.	139
Абу Бакр ал Багдади: „Обявявам Халифата“, 29 юни 2014 г.	142
Чингис хан: „Най-великото удоволствие“, XIII век.....	144
Осама бин Ладен: „Америка е ударена“, 7 октомври 2001 г.	145
Максимилиан Робеспьер: „Добродетел и терор“, 5 февруари 1794 г.	148

Съдебни процеси

Сократ: „Трудността не е да избегнеш смъртта, а да избегнеш безчестието“, 399 г. пр.Хр.	155
Николай Ежов: „Застреляйте ме тихо“, 3 февруари 1940 г.	161

Безразсъдство

Ричард Никсън: „Никакво изпиране до бяло в Белия дом“, 30 април 1973 г.	167
Невил Чембърлейн: „Мир за нашето време“, 30 септември 1938 г.	170
Адолф Хитлер: „Аз съм начело на най-силната армия в света“, 11 декември 1941 г.	171

Сила

Теодора: „Царският пурпур е най-достойният погребален саван“, 532 г. сл.Хр.	181
Йосиф Сталин: „Нужни са ни свежи сили“, 16 октомври 1952 г.	183

Ейбрахам Линкълн: „Правителство на народа, от народа, за народа“, 19 ноември 1863 г.	187
Доналд Тръмп: „Отново ще направим Америка велика“, 16 юни 2015 г.	189
Аун Сан Су Чи: „Не властта покварява, а страхът“, юли 1991 г.	196
Си Дзинпин: „Историята е нашият най-добър учител“, 14 май 2017 г.	199
Миротворци	
Ануар Садат: „Дойдох в Йерусалим като в Града на мира“, 20 ноември 1977 г.	205
Ицхак Рабин: „Стига кръв и сълзи“, 13 септември 1993 г.	209
Революция	
Жорж Дантон: „Да ги предизвикваме, да ги предизвикваме отново, винаги да ги предизвикваме!“, 2 септември 1792 г.	215
Мао Дзъдун: „Китайският народ се изправи!“, 21 септември 1949 г.	217
Владимир Илич Ленин: „Власт на Съветите“, септември 1917 г.	220
Рухолах Хомейни: „Ще избия зъбите на това правителство“, февруари 1979 г.	223
Войнолюбци	
Папа Урбан II: „Стъпете на пътя на гроба Господен“, 27 ноември 1095 г.	227
Катон Стари: „Картаген трябва да бъде разрушен!“, 149 г. пр.Хр.	231
Геноцид	
Адолф Хитлер: „Пълно изстребление на еврейската раса в Европа“, 30 януари 1939 г.	235
Хайнрих Химлер: „Еврейският народ ще бъде ликвидиран“, 4 октомври 1943 г.	237
Доброто срещу злото	
Ели Визел: „Опасностите на безразличието“, 12 април 1999 г.	243

Борис Елцин: „Всички сме виновни“, 18 юли 1998 г.....	250
Хаим Херцог: „Омраза, невежество и зло“, 10 ноември 1975 г.	253
Пророци	
Мойсей: „Не убивай“, Изход, глава 20, стихове 1:26.....	259
Иисус от Назарет: „Блажени бедните духом“, Проповед на планината, Евангелие от Матей, I в. сл.Хр.....	262
Пророкът Мохамед: „Обърнете тогава лице към Свещената джамия“, от Сура ал бакара („Кравата“), стих 2 (144 – 50), VII в. сл.Хр.....	264
Предупреждения	
Дж. Робърт Опенхаймер: „Ние не сме само учени, ние сме и хора“, 2 ноември 1945 г.	269
Грета Тунберг: „Не можем да разрешим криза, без да я разглеждаме като криза“, 3 декември 2018 г.	271
Сбогувания	
Ева Перон: „Останете верни на Перон“, 17 октомври 1951 г.	275
Мартин Лутър Кинг-младши: „Видях Обетованата земя“, 3 април 1968 г.	280
Ричард Никсън: „Тръгваме си с дълбоко смирение“, 9 август 1974 г.	283
Уилям Пит-младши: „Европа не може да бъде спасена от един-единствен човек“, 9 ноември 1805 г.	287
Нерон: „Какъв артист губи светът в мое лице“, 9 юни 68 г. сл.Хр.	289
Барак Обама: „Вършим тези неща заради това, което сме“, 1 май 2011 г.	293
Наполеон Бонапарт: „Войници от моята Стара гвардия, прощавам се с вас“, 20 април 1814 г.	297
Александър Велики: „Вървете си!“, август 324 г. пр.Хр.	299
Чарлс I: „Преминавам от тленна към нетленна корона“, 30 януари 1649 г.	305
Роналд Рейгън: „Нищо не приключва тук“, 28 януари 1986 г.	308

Съпротива

Будика: „Това е женска непоколебимост“, 61 г. сл.Хр.

Бунтът на една жена. Будика е кралицата на племето ицени, част от британските келти. Съпругът ѝ Прасутаг е крал на земите, обхващащи днес Източна Англия, които, заедно с южната част на Британия, са под римска власт от завладяването им от император Клавдий през 44 г. Когато Прасутаг умира, оставя кралството на дъщерите си и на римския император, вече Нерон, както повелява традицията. Но при управлението на Нерон и неговите поддръжници кралството е анексирано и губернаторът на Британия Гай Светоний Павлин заръчва овдовялата Будика да бъде бичувана, а дъщерите ѝ – изнасилени. Твърди се, че по същото време близкият до императора философ Сенека си поисква заемите, отпуснати на Британия, което добавя и финансов мотив на въстанието. Докато губернаторът провежда кампания на уелския остров Ангълси, Будика атакува римляните, щурмувайки градовете Камулодун (днешен Колчестър) и Лондиниум (Лондон). В началото изглежда сякаш по-голямата част от острова е изгубена и Нерон се кани да остави Британия, но губернаторът побеждава Будика, която впоследствие вероятно се самоубива. В разгара на завоеванията си, след поражението на Девети легион, Будика произнася тази реч, записана от историка Тацит, чийто свекър Агрикола е част от хората на Павлин по време на бунта.

Не защото съм жена от благородно потекло, а защото съм една от всички вас, отмъщавам за загубената свобода, за бичуването си тяло и за поруганото целомъдрие на дъщерите си. Римската похот стигна толкова далеч, че дори възрастта и девствеността не останаха неопетнени. Но небесата са на страната на справедливото отмъщение. Легионът, който имаше смелостта да се бие,

изчезна. Останалите се крият в лагера си или, разтревожени, мислят за бягство. Те няма да издържат гаже виковете на толкова хиляди от нас, а какво остава за нашия щурм и изстрелите ни. Ако претеглите добре силите на армиите и причините за войната, ще видите, че в тази битка трябва да победим или да умрем! Това е женска непоколебимост. Що се отнася до мъжете, те могат да живеят и да бъдат роби.

Елизабет I: „Сърцето и стомахът на един крал“, 8 август, 1588 г.

Това е една от великите речи на съпротива, а освен това и приемаща предизвикателството да бъдеш жена лидер в много мъжко време. След католическото управление на нейната по-голяма полусестра кралица Мери, омъжена за най-великия католически монарх – Филип II Испански, тронът се предава на забележителната Елизабет, дъщеря на Хенри VIII и Ан Болейн. Филип, доскоро крал на Англия по брак, се надява, че младата кралица поне ще угажда на католиците, и обмисля дали да не се ожени и за нея. Когато той научава, че Елизабет е отдадена протестантка, враждебно настроена към Испания и католическата църква, а е и силен политик, той планира убийството ѝ. Елизабет упълномощава своите полуофициални капери, така наречените Морски кучета (сред които и сър Франсис Дрейк), да нападнат испанския златен флот. През 1584 г. испанските безчинства в Холандия я принуждават да изпрати и малка армия, водена от нейния любимец, граф Лестър, която да се бие заедно с холандските бунтовници.

Филип решава да отвърне с армада, която да превземе Англия. През 1588 г. 130 кораба с 18 000 войници отплават, за да се присъединят към още 30 000 души в испанска Нидерландия. В това време Елизабет свиква армия от импровизирано сформирани отряди при Тилбъри и разполага флота в Ламанш под ръководството на адмиралите лорд Хауърд и Дрейк. На 28 – 29 юли са унищожени много испански кораби, други са изтласкани към морето. Малка част от Армадата се връща в Испания. Но преди новините да стигнат до Елизабет, тя инспектира своите войски, придружена от ослепителния си нов любимец граф Есекс, и произнася тази реч. Владеенето ѝ на английския език, както се вижда в много писма и речи, е изкусно.